

MÓDSZERTANI FUTÁR

Lelki morzsák

Szent Gellért püspök emléknapját ünnepeljük szeptember 24-én. Úgy maradt meg emlékezetünkben, mint Szent Imre herceg tanítója, mint vértanú.

Gellért tanult, művelt, böjttel és imával élő, Isten után vágyakozó ember volt, aki korának és az utókornak is követendő példa maradt.

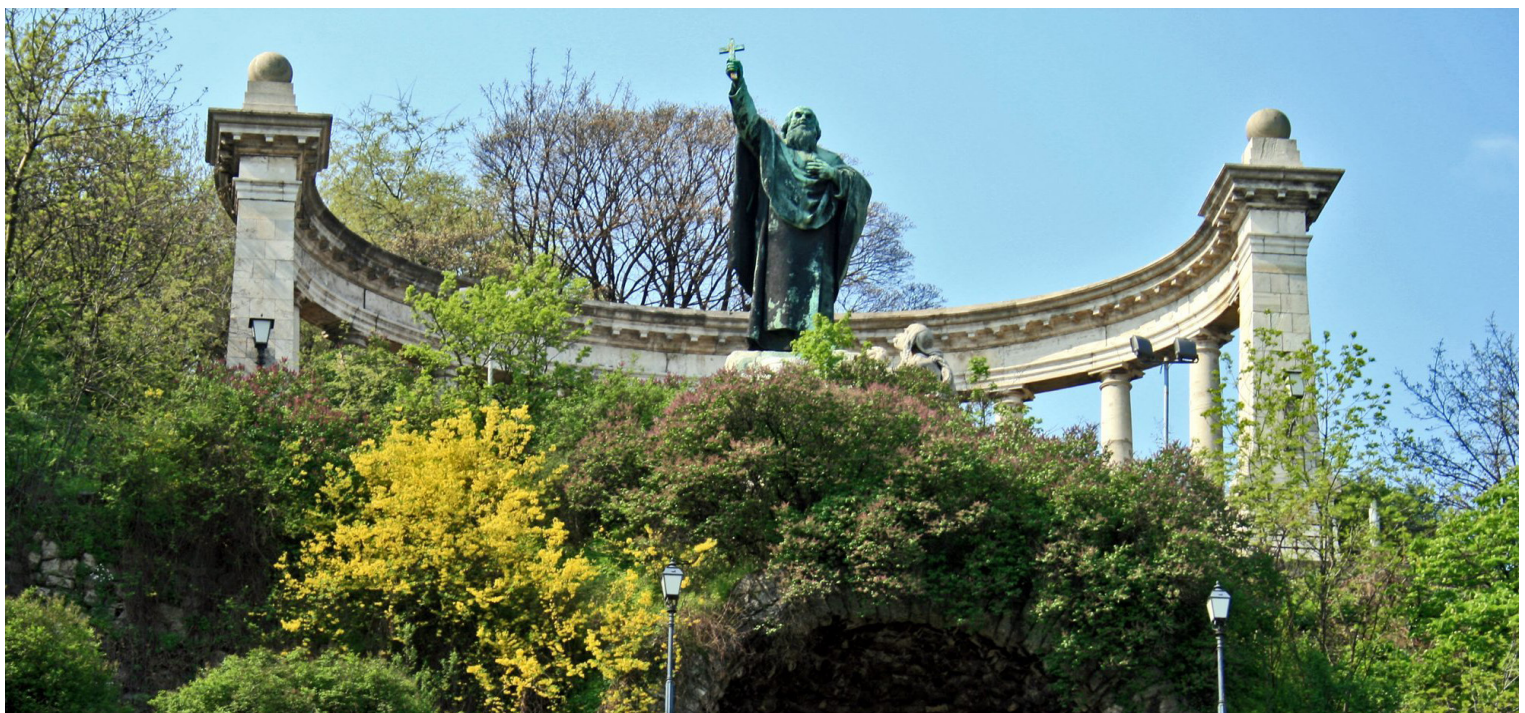
„Ó, csodálatos dolog ez – mondta a püspök –, hogy is gondoskodik élelméről az emberi nemzet! Ha nem volna mesterség, ki győzné a munkát! Boldog ez az asszony – mondta –, aki más ember hatalma alá vetve ilyen jó lélekkel, zúgolódás nélkül is vidáman végzi köteles szolgálatát!”

Az iskolai év kezdetén ráirányítja ez a kiváló tanító a figyelmünket a mesterségek elsajátítására és a mesterségek jelentőségére, és hát... saját mesterségünkre is.

Szent Gellért a tanító, az örök szolgáló alakja felidézi emlékeinkben saját magunk nagy tanítóit is. Azokat, akik mesterségünkre, szolgálatunkra tanítottak bennünket, és azokra is, akik egyéb területen adtak számunkra nélkülözhetetlen erőforrásokat életünkhöz.

Földi pályánkat átszövik a köteles szolgálatok, melyeket igyekszünk zúgolódás nélkül, vidám lélekkel végezni. Tanuljuk újra, hogy munkánkat felelősséggel, de vidáman, jókedvűen lássuk el, abban a reményben, hogy jókedvünk segít majd ellátottjainknak, környezetünknek!

*„Felmutat égbe szent Gellért keresztje,
ahhoz, ki hozzánk küldte, ki az Eszme.
Apostolod volt, boldog magyar nemzet,
áldjuk a szentet!”*

A szociális területen dolgozók jogai

**„Dolgos népet, ha látsz a réten,
Köszöntsd őt, köszöntsd szépen.
Bár ócska, foltos a ruhája,
Kincseket ér az ő munkája...”**

Benedek Elek: Becsüld a népet (részlet)

A szociális területen dolgozó munkavállalók jogait biztosítani a munkáltató számára nem könnyű feladat, hiszen ezzel egyidőben a gondozottak jogait és számukra a megfelelő és folyamatos ellátást is biztosítani kell.

Az **Alaptörvénnyel** szinkronban született meg a **szociális törvényben**, hogy a szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó **megbecsülés** megkapják, tiszteletben tartásuk **emberi méltóságukat** és **személyiségi jogaikat**, **munkájukat elismerjék**, valamint a munkáltató megfelelő **munkavégzési körülményeket** biztosítson számukra.

Minden munkavállalónak joga van

- az elvégzett munkáért **díjazásban** részesülni, ezt pedig oly módon, hogy az egyenlő bánásmód követelménye teljesüljön, valamint figyelembe kell venni „az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, a fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget”. A központi költségvetésből támogatott egyházi fenntartású szociális intézményekben a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény illetményekre vonatkozó szakasza, az aktuális évben meghatározott minimálbér, garantált bérminimum és a szociális ágazatban előírt bérpótlékok, egyéb pótlékok (műszak-, munkahelyi pótlék) határozzák meg a munka díjazásának mértékét.
- **pihenésre**, melynek mértékére szintén a **Munka Törvénykönyve** és a **Közalkalmazotti Törvény** az irányadók. Az a személy, akinek alapilletményét a Kjt. alapján határozzák meg az intézményben, arra a személyre vonatkozik a Kjt. szabadság mértékének meghatározása is, mely a fizetési osztály, és a fokozat vonatkozásában változik. Minden más munkavállaló éves fizetett szabadságának mértékét (alap + pótszabadságok) a Munka Törvénykönyve szabályai szerint számítják ki. A szabadságot pedig a munkavállaló előzetes meghallgatása után a munkáltató adja ki a szabadság esedékességének évében, a szabadság kiadása előtt 15 nappal való értesítés után. Jogunk van a műszakok között minimum 11 órányi pihenőidőre.
- **szünetet tartani** munkavégzés közben. Ha minimum 6 órát dolgozunk 20 perc szünetre, ha több mint 9 órát dolgozunk, további 25 perc szünetre van jogunk. Ezek nem

a munkaidő részei így nem jár érte bér.

- megbetegedés esetén 15 munkanap **betegszabadság** igénybevételéhez
- munkaköri **alkalmassági vizsgálat** elvégzéséhez munkába állás előtt, majd a munkaviszony fennállása alatt rendszeresen, ingyenesen.
- a munkához szükséges ismeretek elsajátításához, a **betanuláshoz**
- **szakmai fejlődéshez**
- az **emberi méltóság** megőrzéséhez, melyhez hozzátartozik, hogy a szociális tevékenység végzése során meghatározott munkakörben dolgozók **közfeladatot ellátó személyek** (a házi segítségnyújtást végző gondozó, ápoló; családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatárs; a támogató szolgálatot, a pszichiátriai betegek közösségi ellátását, a szenvedélybetegek ellátását végző segítő, gondozó, terápiás munkatárs, szociális munkatárs; a hajléktalan személyek ellátását végző segítő és szociális munkatárs; az előgondozással megbízott személy; az intézményi ellátásban foglalkoztatott ápoló, vezető ápoló, szakápoló, vezető szakápoló, gondozó, szociális munkatárs, terápiás munkatárs, segítő, fejlesztő pedagógus; a falu- és a tanyagondnok; a támogatott lakhatásban foglalkoztatott esetfelelős munkatárs).

A szociális területen dolgozók olykor ki vannak téve, hogy zaklatják, bántalmazzák, velük szemben becsületsértő magatartást tanúsítanak az ellátottak vagy hozzátartozóik.

A Büntető Törvénykönyv ezeket az eseteket minősített esetenként kezeli, mely a büntetési szabást befolyásolja.

A zaklató, bántalmazó, fenyegető, becsületsértő cselekedet büntethetőségét kizárja, vagy korlátozza például a gyermekkor, a kóros elmeállapot, a tévedés, a jogos védelem, a vészszerűség.

Fentiekén kívül számos joga van még a szociális területen tevékenykedő munkavállalóknak, azonban jelen írás nem tud minden területre részletesen kitérni.

Fontos azonban, hogy a munkáltató által és az állampolgári, valamint lelkiismereti meggyőződésünkönkből fakadó kötelezettségeink mellett minél szélesebb körű ismeretet szerezzünk a munkánkkal kapcsolatos jogainkról is.

Forrás: Hidvéginé dr. Adorján Livia - Sáriné dr. Simkó Ágnes: Az ápolás és a gondozás jogi alapjai (Medicina, 2020.)

2022. októbere mindannyiunk számára fontos kötelezettséget jelent, hiszen ekkor indul az országos Népszámlálás.

A Népszámlálás:

- 10 évente ismétlődő, nagy lakossági adatgyűjtés,
- 2021-es végrehajtás a Covid miatt elhalasztásra került,
- a teljeskörűségbe bele tartoznak az intézetek, az intézetlakói és fedél nélküli hajléktalan személyek is,
- a részvétel a népszámlálásban mindnyájunk számára kötelező.

Mindenkinek kötelező, így ellátottainknak is, ezért alább összefoglaljuk a legfontosabb információkat a témával kapcsolatosan:

- a **részvétel mindenki számára kötelező** – gondnokok esetén a gondnok elsődleges feladata az adatszolgáltatás,
- az **intézményekkel már felvették** a helyi népszámlálási felelősök **a kapcsolatot** – amelyik intézményt eddig nem keresték ez ügyben, jelezze a jegyzőnél!
- **intézményi kérdezőbiztosok kerülnek kijelölésre** a megvalósítás helyi felelősei által,
- **Eszmei időpont: 2022. 10. 01. 0 óra** – erre az időpontra vonatkoztatva kell adatot szolgáltatni a Népszámlálás folyamán (aki akkor életben van, illetve aki akkor az intézmény lakója),
- az **online adatszolgáltatási lehetőség** 2022.10.01. és 2022.10.16. között lehetséges,

- 2022.10.07-ig kell megkapnia **az intézményi lakóknak a felkérő levelet a kérdezőbiztostól** – innentől az intézményi lakók számára is lehetőség nyílik az online adatszolgáltatásra 10.16-ig,
- az intézményi összeírásban **az életvitelszerűen ott lakók számítanak bele** azon lakó tekintetében, aki az eszmei időpontban – 2022.10.01. 0 óra – az intézménnyel jogviszonyban áll, fennáll az adatszolgáltatási kötelezettség attól függetlenül, hogy az eszmei időpontban vagy az adatszolgáltatási időpontban például kórházban vagy kimenőn van-e, illetve akkor is, ha időközben elhunyt; azonban az eszmei időpontot követően beköltözött lakó tekintetében a korábbi lakóhelyén kell adatot szolgáltatni nem az intézményben.

Kiemelten bízgatunk mindenkit, hogy kollégái és ellátottai körében is hívja fel a figyelmet annak a lehetőségnek a fontosságára, hogy a Népszámlálás során lesz lehetőség megjelölni, hogy Katolikus vallásúak.

A Népszámlálásról bővebb információ a <https://nepszamlalas2022.hu/> oldalon érhető el.

Az idős emberek mentálhigiénés ellátásának gyakorlati kérdései

1. Segítők támogató attitűdjei súlyos betegség esetén

A súlyos betegség minden stádiumában nagy a fogékony-ság a lelki segítségre. Az első időszakban a feldolgozás segítésére, a tanácsstalanság oldására, a küzdelem eszköztárának megfogalmazására, a motiváció fokozására a legnagyobb az igény. A későbbiekben a beteg egyéni szükségletei, dinamikája, betegség lefolyása határozza meg a támogatás jellegét.

A legfontosabb szempont, hogy mindig a személy aktuális érzelmi, hangulati állapota határozza meg a segítő beszélgetés stílusát. Amikor biztatást, erőfeszítések csoportosításának segítségét igényli, ezt érdemes támogatni. Ha szorongásairól, halálfélelméről, indulatairól szeretne beszélni, akkor időt érdemes hagyni, hogy erről beszélhesen. Én-erősítésre, az önbizalom javítására, pozitív visszajelzésekre nagy szüksége van a romboló betegség által sújtott embernek. A bizakodás és az elkeseredés intenzív hullámozása természetes, de akinél tartósan a depresszió jelenik meg, intenzív pszichés támogatásra szorul megfelelő tapasztalattal rendelkező szakember bevonásával.

Támogató attitűd súlyos betegség esetén:

- Őszinte, világos, de reményt nyitva hagyó közlés.
- Saját erőfeszítések, próbálkozások, megküzdési technikák, energiák, ötletek mozgósítása.
- Felmérése annak, hogy
- Milyen a személy attitűdje, reakciója a súlyos betegséggel szemben, melyik fázisban van (küzd, beletörődik, elengedi magát, szorong, súlyosan levert)?
- Milyen a személy viszonya a fenyegetettség, a halál lehetőségével?
- Melyek a jellemző megküzdési stratégiák, tagadás-e a fő védekezés?
- Mennyire depresszív, beszűkült állapotú?
- Súlyos stádiumban el tudja-e fogadni az esetleges elmúlást?
- Milyen a környezet (intézményben a lakótársak), a családi háttér?
- Milyen a segítő saját attitűdje az elmúlással, a gyógyíthatatlan betegséggel szemben?

Mindig a beteg személy vezeti, irányítja a beszélgetést, a segítő kíséri őt, tartva a realitáskontrollt, támogatva a reményt!

A betegség nemcsak az egyén, hanem környezete és család tagjainak is a krízise. Az ő lelki támogatásuk is része a segítői attitűdnek. Az intézményben élő lakótársak, az intézménybe érkező családtagok lelki támogatásánál hasznos lehet az Emmausz-modell alkalmazása, mely a Módszertani Futár 10. számában olvasható.

*Felhasznált irodalom:
Hajduska Marianna: Krízislélektan,
ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2008.*

Népszámláláskor valljuk meg, hogy katolikusok vagyunk!

katolikus.hu

Mi a vallása, felekezete?

- katolikus (római katolikus)
- katolikus (görögkatolikus)
- Magyar Katolikus Egyház

NÉPSZÁMLÁLÁS 2022

nepszamlalas2022.hu